

Προσωπική μαρτυρία
για τη Λέσχη Ελλήνων Επιστημόνων
προς Φανή Αθέρα, Αντιπρόεδρο ΔΣ
Σπύρος Γισδάκης, Μόναχο, Φεβρουάριος 2017

Κατά τα χρόνια της δικτατορίας στην Ελλάδα οι σχέσεις μεταξύ των Ελλήνων κατοίκων του Μονάχου και ιδιαίτερα των φοιτητών και πτυχιούχων ήταν σχετικά περιορισμένες. Ο φόβος κυρώσεων από τα όργανα της δικτατορίας ήταν εμφανής. Τότε πολλοί Έλληνες απόφοιτοι Ανωτάτων Σχολών που εργάζονταν σε μεγάλες εταιρείες της Βαυαρίας, μπορεί να γνώριζαν κάποιους συναδέλφους Έλληνες που εργάζονταν στην ίδια εταιρεία, αλλά σε γενικές γραμμές απέφευγαν στενότερες σχέσεις με Έλληνες συναδέλφους σε άλλες εταιρείες και είχαν ελάχιστες γνώσεις για τη δραστηριότητά τους. Με την πτώση της δικτατορίας ελευθερώθηκε το δυναμικό που ζητούσε τη δημιουργία τέτοιων σχέσεων.

Έτσι, ο Σπύρος Γισδάκης (διπλωματούχος Φυσικός του Πανεπιστημίου του Μονάχου και εργαζόμενος στο κεντρικό Ινστιτούτο Ερευνών της εταιρείας Siemens) ζήτησε την υποστήριξη του Γιάννη Κουκουσά (συναδέλφου Φυσικού και συνεργάτη στη Siemens), με σκοπό να διερευνηθεί η δυνατότητα και σκοπιμότητα για οργάνωση των σχέσεων μεταξύ των Ελλήνων επιστημόνων που ζούσαν και εργάζονταν στην περιοχή. Προς τούτο πήραν τον τηλεφωνικό κατάλογο της πόλης του Μονάχου και έψαχναν να βρουν ελληνικά ονόματα που δίπλα τους υπήρχε το συμπλήρωμα Dr. ή Diplom. Πριν καν ελέγξουν ολόκληρο τον κατάλογο, είχαν μετρήσει πάνω από 250 απόφοιτους Ανωτάτων Σχολών με ελληνικά ονόματα. Αυτό αρκούσε για να ενημερώσουν κι άλλους γνωστούς και φίλους επιστήμονες και μαζί με αυτούς ίδρυσαν μια χαλαρή ομάδα πρωτοβουλίας η οποία σε πάμπολλες συναντήσεις στα καφενεία του Μονάχου, αποφάσισε να οργανώσει τους Έλληνες επιστήμονες που εργάζονταν σε βιομηχανικές εταιρείες της περιοχής. Σε τούτη την ομάδα ανήκαν τα από το καταστατικό γνωστά οκτώ ιδρυτικά μέλη της μετέπειτα Λέσχης Ελλήνων Επιστημόνων.

Η πρώτη προσπάθεια οδήγησε στον τότε Σύλλογο Ελλήνων Φοιτητών και Επιστημόνων στο Πανεπιστήμιο του Μονάχου. Όμως το καταστατικό τους δε δεχόταν μέλη που δεν ήταν φοιτητές ή εργαζόμενοι σε Πανεπιστημιακά Ερευνητικά Ιδρύματα και έτσι αποφάσισαν να ιδρύσουν νέα οργάνωση. Ο Σπύρος Γισδάκης επειδή

είχε εμπειρία με οργανώσεις από τη δράση του στον αντιδικτατορικό αγώνα, ανέλαβε να συντάξει και προτείνει στην ομάδα ένα κατάλληλο καταστατικό. Μετά από τις διορθώσεις και την έγκριση από την ομάδα πρωτοβουλίας, αποφάσισαν να προχωρήσουν σε ιδρυτική συνέλευση της -όπως την ονόμασαν- **Λέσχης Ελλήνων Επιστημόνων** στο δεύτερο ήμισυ του 1976.

Η γραπτή ή και προφορική πρόσκληση μόνο στους γνωστούς στην ομάδα επιστήμονες για ιδρυτική συνέλευση τούς φάνηκε ελλιπής, λόγω του ζητού αιτήματος (εκείνης της εποχής) για πλατειές δημοκρατικές διαδικασίες που λίγα χρόνια πριν είχαν καταπιεστεί από τη δικτατορία. Για αυτό ανακοίνωσαν την ιδρυτική από την τότε ελληνική εκπομπή του ραδιοφωνικού σταθμού της Βαυαρίας. Τούτο ήταν το πρώτο μεγάλο λάθος. Στη συνέλευση ήρθαν πάμπολλοι Έλληνες εξτρεμιστές, μη επιστήμονες και ζητούσαν με κραυγές και απειλές να συμπεριληφθεί στο καταστατικό ο αγώνας υπέρ των συμφερόντων του απλού εργάτη, το δικαίωμα κάθε απλού εργάτη να γίνεται μέλος της οργάνωσης και να αντικατασταθεί η λέξη «Λέσχη», που θυμίζει ελίτ, με τη λέξη «Σύλλογος». Έτσι απέτυχε η πρώτη ιδρυτική προσπάθεια. Μετά από λίγο καιρό απέτυχε για περίπου τους ίδιους λόγους και η δεύτερη προσπάθεια.

Έπρεπε να γίνει αλλαγή τακτικής. Κατά την συμβουλή του φίλου και συμπατριώτη Γιάννη Σακελαρίου (μετέπειτα βουλευτή στην Ευρωβουλή με το κόμμα SPD) αρκούνε 7 άτομα-μέλη για την ίδρυση και αναγνώριση συλλόγων από τις γερμανικές αρχές.

Στην ομάδα πρωτοβουλίας ήταν 8 άτομα και υπόγραψαν όλοι το ιδρυτικό. Από εδώ και πέρα κάθε ενδιαφερόμενος που πληροί τις προϋποθέσεις για να γίνει μέλος, πρέπει να υπογράψει και την αποδοχή του καταστατικού. Έτσι αποφεύχθηκαν έκτροπα σαν τα προαναφερθέντα και η Λέσχη αναπτύχθηκε ικανοποιητικά με ανθρώπους που αυτό επιθυμούσαν χωρίς να εξυπηρετούν κομματικούς σκοπούς. Με τα σχεδόν 100 μέλη που αριθμεί σήμερα, έφτασε σε ένα σεβαστό οργανωτικό βαθμό.

Ο Μανώλης Κωνσταντάκης ανέλαβε την υποχρέωση να δηλώσει την Λέσχη στο Registergericht (Δικαστήριο Μητρώου Σωματείων Μονάχου). Οι γερμανικές αρχές για να εγκρίνουν την κοινωφελεία (Gemeinnützigkeit) αναγνωρισμένου σωματείου, εζήτησαν να τονιστεί στους σκοπούς του καταστατικού της Λέσχης η „Förderung und Pflege des griechischen Kulturgutes“ („προαγωγή και καλλιέργεια του ελληνικού πολιτισμού“) και να υποβαθμιστούν οι προθέσεις για μελέτες γύρω από την „soziale Lage der Griechen in Bayern“ („κοινωνική θέση των Ελλήνων της

Βαυαρίας"). Η ομάδα το δέχτηκε και έτσι η Λέσχη επήρε την ζητούμενη φοροαπαλλαγή.

Ένα σημείο που βοήθησε πολύ την ειρηνική εξέλιξη της Λέσχης, είναι η παράγραφος 2.3 όπου απαγορεύει την κομματική δραστηριότητα στο πλαίσιο της Λέσχης.

Ως μέσα για την επίτευξη των σκοπών μας επιλέξαμε:

- Vorträge (ομιλίες)
- Diskussionsabende (συζητήσεις)
- Film- und Lichtbildvorführungen (προβολές)
- Seminare (σεμινάρια)
- Folkloreveranstaltungen (πολιτιστικές εκδηλώσεις)
- Bildungsreisen (επιμορφωτικά ταξίδια) κ.ά.

Στα „highlights“ ανήκουν αναμφισβήτητα ο ετήσιες εκδηλώσεις για τη γιορτή της βασιλόπιτας, οι γιορτές με τα πασχαλιάτικα αρνιά στη σούβλα, ιδιαίτερα εκείνες με τη διανυκτέρευση στο Josefstal, ακόμα και οι γιορτές του Αγίου Νικολάου (στα πρώτα χρόνια της Λέσχης όπου τα παιδιά μας ήταν ακόμα μικρά). Αυτές δεν ήταν μόνο μία διασκέδαση με ανάδειξη των εθίμων της πατρίδας μας στους Γερμανούς καλεσμένους μας, αλλά και μία μεγάλη ευκαιρία για να γνωριστούν τα μικρά παιδιά μας κι εμείς οι μεγάλοι μεταξύ μας. Εδώ ξεκίνησαν καινούργιες γνωριμίες, ανθρώπινες σχέσεις και φιλίες που είναι ακόμα σήμερα ζωντανές και θεμελιώνουν από τότε την ανάγκη για την ύπαρξη της Λέσχης.

„Ο Κύκλος του Αιγαίου“ ήταν μια σειρά εκδηλώσεων το 1985 σε γερμανική γλώσσα για τα νησιά του Αιγαίου, που παρουσιάστηκαν σε μια σειρά διαλέξεων ως εξής:

„Die Ägäische Inseln, die Wiege des Hellenismus, die Geburtsstätte von Göttern, der Ursprung Europas, die Brücke zu Asien und Afrika“. Εδώ συμπεριλάβαμε και την Κύπρο όπου με τη διάλεξη με διαφάνειες του Dr. Heinz Gstrein „Zyperns Kultur in Not – Eine Herausforderung an Europa“ αποκορυφώθηκε τούτη η σειρά των εκδηλώσεων.

Αλλά και τα επιμορφωτικά ταξίδια δε μας έλειψαν: Το ταξίδι στο Λένινγκραντ και τη Μόσχα στις 17.-23.6.1984 ήταν όνειρο για τα 23 μέλη της Λέσχης που έλαβαν μέρος σε μια εποχή λίγο πριν αρχίσει η „Perestroika“ και η „Glasnost“.

Υπήρξαν και εμπόδια

Κάθε οργανισμός χρειάζεται μια επαρκή ευελιξία, ακόμα και στο καταστατικό του, για να μπορεί να αντεπεξέλθει στις αλλαγές των συνθηκών. Οι εύκολες αλλαγές είναι κακές, αλλά οι σχεδόν αδύνατες είναι ακόμα χειρότερες. Η γερμανική νομοθεσία 30 χρόνια μετά από την ίδρυση της Λέσχης αναπροσαρμόστηκε σε νέες συνθήκες και ζήτησε το ίδιο και από τη Λέσχη, να αλλάξει καταστατικό για να συνεχίσει να απολαμβάνει τις εφοριακές ελαφρύνσεις. Αλλά το καταστατικό της Λέσχης ζητάει γενική συνέλευση και τη συγκατάθεση των 2/3 των εγγεγραμμένων μελών της. Όμως είναι πρακτικά αδύνατον για μία οργάνωση με διάσπαρτα μέλη να μπορούν να ευρίσκονται στον ίδιο χρόνο και χώρο πάνω από τα 2/3 των μελών της. Ήταν λάθος του καταστατικού, λάθος του συντάκτη και το ομολογεί. Όμως μετά από σχεδόν 10 χρόνια διαπραγματεύσεων με τις γερμανικές υπηρεσίες, το νέο ΔΣ βρήκε τρόπους και άλλαξε πρόσφατα (2016) το καταστατικό, γεγονός που δίνει νέα ζωή στη Λέσχη! Συγχαρητήρια στο ΔΣ!

Ενημερωτικά φύλλα

Στα πρώτα χρόνια της ζωής της Λέσχης δεν υπήρχε Internet. Για την καλύτερη πληροφόρηση των μελών και φίλων της Λέσχης χρειάστηκε επομένως κάποια -έστω και στοιχειώδης- έντυπη πληροφόρηση. Με τα „ενημερωτικά φύλλα“ προσπαθήσαμε και καλύψαμε αυτό το κενό -και όπως έδειξε η ζήτηση- με επιτυχία. Το τότε ΔΣ αποφάσισε μία κατά τον δυνατόν περιοδική έκδοση με 3-4 τεύχη τον χρόνο. Από το 1984 μέχρι το 1991 κυκλοφόρησαν 21 τεύχη.

Την ευθύνη και επιμέλεια για την έκδοση ανέλαβε αρχικά ο Σπύρος Γισδάκης και συνέχισε ο Γιώργος Καραβοκύρης με μία ενδιάμεση διακοπή αρκετών μηνών.